

Redacțiunea și administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile adresate au să
primim. — Manuscrisurile au să
scriem.
CERERATE se primăre la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele birouri de anuștiri:
în Viena: M. Duka, Slavoch
Bakalok, Rudolf Weiss, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dammner; în Budapesta: A. F.
Goldberg, Kaldem Bernus; în
București: Agnesa Bocuș. Bir-
ourile de România: în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o seriă
șazmond pe o coloană 8 ct. și
80 ct. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 5-a o
seriă 10 ct. senu 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” iese în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-zi de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și strălăutate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-zi de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
țergul înului Nr. 80 etajul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 ct.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 ct. v. a.
senu 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 162.

Brașov, Mercuri 23 Iulie (4 August)

1897.

„Libertate și dragoste“.

La Sighișoara s'a serbat Săm-
băta trecută inaugurarea monumen-
tului poetului maghiar Petöfi.

Acest monument s'a ridicat la
inițiativa răposatului fișpan Bethlen
Gabor. Sculptorul săcuii presentă pe
Petöfi în uniformă de honved, ream-
intind astfel ultimele momente ale
poetului, care, înrolându-se între os-
tașii generalului Bem, a pierit pe
câmpul dela Sighișoara, împreună cu
soții săi urmăriți de cazacii muscă-
lescii ai generalului Lüders.

Sunt deci momente însemnate,
înfrățite prin acest monument, de
natură a însufleți obștea maghiară,
și ni-se pare foarte naturală însufle-
țirea, ce a domnit la serbarea amint-
tită.

Mai puțin firăscă este însă con-
secența, ce o trag Maghiarii și Să-
cuii din serbarea lor pentru conlo-
cutorii nemaghiari.

În deosebire trebuie să bată la
ochi spiritul agresiv șovinist, ce s'a
manifestat nu numai în pressă, ci
chiar și la serbare. Și acesta cu atât
mai mult, cu cât monumentul din
cestiune s'a inaugurat sub devisa:
„libertate și dragoste“, — devisă, ce
și-o alege poetul maghiar.

În patru-spre-șase limbi s'a re-
produs această devisă pe monumen-
tul lui Petöfi, între cari și în limba
noastră românească: „Libertate și dra-
goste, aceste 'mi trebuie mie“.

Cât pentru libertate, nici că
mai voim să pierdem vre-un cuvânt.
Este o ironiă a sorții, că astăzi stră-
luce pe câmpia Sighișoarei, pe un
prospet monument, în patru-spre-
șase limbi cuvântul „libertate“!

Dér, decât nu pôte fi vorba în
această țără ađi de libertate, cum
stăm atunci cu dragostea, ce a pro-
povădit-o înainte cu 48 de ani poe-
tul maghiar?

Etă cum:
Un Săcuii dela Odorhei, care
purta un steg mare unguresc, când
au intrat sutele de oșpeți săcui în
Sighișoara, ajungând înaintea „var-
meghiei“ (prefectură) a strigat: „Atâți
Maghiari n'au fost nici-odată în Si-
ghișoara, dér nici nu vor mai fi!“ —
„Ba deșu vor mai fi!“ răspuse unul
dintre oșpeți. — „Dér când?“ —
„În curând, după ce se vor maghia-
riza și Sașii!“ răspuse cel întrebat.

Conversațiunea acăsta, ce-o comu-
nică raportorul unui diar din Pesta,
ilustră spiritul, ce a domnit la
Sighișoara față cu poporele conlocu-
tore nemaghiare în ziua de 31 Iu-
lie. Ea esplică și imputările pline
de iritațiune, ce le face pressa ma-
ghiară șovinistă Sașilor din Sighi-
șoara, pentru-că de fapt n'au luat
parte la serbare, și, în urma unei
hotăriri luate de majoritatea con-
gregației comitatense, n'a luat parte
în mod oficial nici comitatul Tër-
navei mari.

Libertatea și dragostea nu vor
puté să prindă rădăcină în acest pă-
mânt pe câtă vreme vor fi copleșite
de buruena otrăvitoare a șovinismu-
lui și fanatismului maghiar. Inzadar

se vor făli dér Maghiarii și Săcuii
din Ardeal cu acea faimosă devisă a
genialului lor poet, ce este săpată cu
litere de aur pe monumentul lui,
pe câtă vreme în inimile lor nu
este întipărită, decât poita de dom-
nire, despotismul, ura și intoleranța
față cu națiunile conlocuitoare.

Situațiunea în Austria.

Tot mai mult se încurcă lucrurile în
Austria. Ađi nu numai Germanii, ci chiar
și Cehii au început să aranjeze meetinguri
de protestare. Cei dintâi protesteză în con-
tra Germanilor.

Sămbăta trecută comitetul eseontiv al
Cehilor tineri a presentat, în numele Boe-
miei „triple“, un protest lociitorului boem
Coudenhove și s'a hotărit tot-odată, ca să
se redacteze un memorandum în contra Ger-
manilor. Tote acestea se vor aduce la cu-
noscința lui Badeni printr'o deputațiune.

Protestul, de care am vorbit, a fost
presentat prin deputații Adamek și Pod-
lipny în edificiul locutenenței din Praga.
În el se cere ajutorul locutenenței în con-
tra „blăstămățiilor“ Germanilor, cari acum
nu luptă numai în contra ordonanțelor
pentru limbă, ci și în contra „unității
de drept de stat a Boemiei“.

Se spun, în adevăr, lucruri ne mai
pomenite despre vehemența, cu care Ger-
manii pôrtă această luptă. Așa de exemplu se
spune, că până la așa grad ar fi mers fu-
ria Nemților, încât în Boemia, unde Cehii
sunt în majoritate, Cehii, numai fiind-că
vorbesc limba cehă, nu sunt tolerați de
Germani în nici un oficiu de al statului;
nici chiar în biserici se dice, că Germanii
cât numai pot îi împedecă pe Cehi de-a se
ruga lui Dumnezeu în limba lor.

În fața acestei situațiuni e de mare
interes o broșură anonimă, ce a apărut di-
lele acestea în Viena. Autorul broșurei se
vede, ca un bărbat cu vederi largi poli-
tice. El pledază pentru o definitivă resol-
vare a cestiunii de naționalitate în Austria
în așa chip, că pentru fi-care ținut să se
decreteze ca limbă oficială în toate oficiile
publice, limba acelei naționalități, care cou-
stitue majoritatea populațiunii. Fiă-care
naționalitate să-și aibă câte-un parlament
cultural propriu al său, ér în fruntea tutu-
ror acestora să stea un parlament central,
în care celelalte parlamente să fiă repre-
sentate prin delegați etc. Planul întreg se
bazează în fond pe *federalism*.

La acest loc avem de amintit încă și
o scoire telefonică, ce se comunică uneia
din foile budapestane. După această scoire,
ministrul-președinte Badeni încă tot mai
speră, că-i va succede de-a aplana contro-
versele dintre partide în vitorea dietă
boemă. La finea acestei săptămâni, Badeni,
se dice, va pleca la Ischl pentru a pre-
senta monarhului un raport asupra situa-
țiunii interioare și a cere tot-odată aproba-
rea regulamentelor lucrate de guvern în
scopul de-a împăca partidele. Badeni cu-
noscce greutățile, ce-i vor sta în cale, dér
speră totuși să pôta delătura aceste greu-
tăți prin aceea, că va provoca să pășescă
în acțiune persoane din fruntea partidelor,
cari până acum n'au figurat în această ces-
tiune. Persoanele acestea vor avé apoi să
facă o nouă încercare de împăcare pe
cale pacinică, — împăcătoare, care însă foarte
anevoii să pôte spera, să succedă. Ori-

cari ar fi însă rezultatul acestor nouă și
ultime încercări, „Reichsrath“-ul, după cum
se asigură, va fi convocat la finea lui Sep-
temvre. Atunci se va vedé, decât și întru
cât mai pôte funcționa parlamentarismul
în Austria în actualele împrejurări.

Mitropolitul Antim.

„L'Indépendance Roumaine“ — care
a trimis pe primul ei redactor la Constan-
tinopol și în Macedonia pentru a studia
situațiunea la fața locului — spune că să avem
bune speranțe într'un apropiat triumf al
cauzei Românilor macedoneni mai ales din
punct de vedere religios.

Mitropolitul Antim n'a fost și nu este
recunoscut de nimeni, dér autoritățile tur-
cesci îl recunosc de fapt și-l protejéză cât
pot în contra persecuțiunilor și intrigilor
grecesci.

„L'Indépendance“ spune, că o biserică
română în Macedonia, oficial recunoscută
de Turcia, ar fi de un folos enorm pentru
Români de acolo.

Diarul francez mai adauge, că Sul-
tanul are multă bunăvoință pentru Români,
că să nu desperăm de reușita cauzei lor,
probă Bulgarii cari au așteptat ani de zile
până ce și-au văcut biserică recunoscută,
de Turcia. „L'Indépendance“ sfârșește sfă-
tuind pe totă lumea să se ferosească de o
agitație întempestivă în chestia mace-
donică.

Tote bune, — observă față cu aceste
„Drapelul“ — dér situațiunea de ađi nu se
mai potrivește cu situațiunea de acum trei-
zeci de ani, când Bulgarii au putut să aște-
tepe vreme îndelungată pentru a-și vedé
biserica recunoscută. Ađi evenimentele se
precipită, Bulgarii și Sărbii fac progrese
uriae pe ruinele grecismului în peninsula
baloanică, și decât nu dobândim cât mai
curând dela Turcia tot ceea ce avem drep-
tul și interesul să dobândim, va veni un
moment — foarte apropiat — când ori-ce
reformă ce ni-s'ar acorda vor fi prea târziu,
căci ne vom isbi de puterea prea superioară
a Slavilor. Publicul trebuie să rămăe calm
și guvernul să fie înțelept; de acord. Dér
este în calm și în înțelepciune o energie,
care aduce folose mai mari decât energia
galăgișoasă. Această înțelepciune unită cu
energie, o cerem guvernului român — cât
mai e vreme.

SCRILE ȚILEI.

— 23 Iulie.

Coroane eterne. Din incidentul morții
D-nei Zoe Pop, ni-s'a trimis de D-l Teodor
Spuderca, ca ginere, în locul unei cununii
peritoare, 5 fl. v. a. drept coroană neperi-
toare, contribuțiune la „fundațiunea iubiiilor
răposai“ în folosul școlărilor români săraci.
Se chiteză această sumă în acest mod și se
arată, că s'a adaus la numitul fund. —
Brașov 22 Iulie 1897. *Comitetul parochial
român gr. ort. din Brașov-Cetate.*

„Sașii din Brașov și Petöfi“. Sub acest
titlu oetim în „Bud. Hir!“ dela 2 August:
„A fost bătător la ochi purtarea nepatrio-
tică a Sașilor din Sighișoara cu ocaziunea
serbărilor de eri (adecă a serbărilor înau-
gurării monumentului lui Petöfi). Primarul
orașului s'a ascuns dinaintea serbărilor, și
nici locuitorii cu sentimente germane n'au
arătat nici un interes față de desvelirea
monumentului. Cu atât mai mare laudă

putem aminti despre o parte a Sașilor din
Brașov, cari au trimis o telegramă căldu-
ră comitetului eseontiv. Telegrama este
acăsta:

„Eine gemüthliche sächsische Gesell-
schaft erlaubt sich an der hohen Feier des
grossen Dichters im Geiste theilzunehmen,
und ein vielfaches Hoch darzubringen. Hoch
Petöfi, Ehre seinem Andenken.“

(Pe românește: O societate sășescă
veselă își ia voia a participa cu spiritul la
înalta serbare a marelui poet și a striga
un repetit „să trăosească Petöfi! Onorememo-
rii sale!“)—Ceea ce face mai mult haz însă
este, că acăstă naivă telegramă „își iau
voia“ a-o subscrie ca „Sași din Brașov“
și un Iános Ignatz și F. Székelyi, pe lângă
alți câți-va înși cu totul neunoscuți, ca
Alois Albrich, Kraus, F. Heller, Franck,
I. Reiner, K. Salmen și Adolf Däubel.

**Mamelucii lui Banffy la înălțimea chli-
mării lor.** Membrii clubului partidei „libe-
rale“, mai corect Țis mamelucii lui Banffy,
au venit la hazliă ideia, să eternizeze mu-
tra stăpânului lor printr'un bust de mar-
moră. Bustul l'au și comandat și încă —
cum spun foile guvernamentale — fără scoi-
rea lui Banffy. Fiind bustul terminat, ma-
melucii hotărâseră să-l instaleze în sala clu-
bului cu mare pompă și ceremonie. Dér să
veđi minune! Chiar și pe Banffy, cum se
vede, l'a cuprins rușinea de atăta slugăr-
nicie, căci a poruncit mamelucilor, să i-să
renunțe la ori-ce serbare. Astfel mamelucii
au aședat Sămbăta trecută bustul în așa
numita sală de marmoră a clubului fără
nici o serbare. Ce-i mai mult, l'au aședat
alături de bustul lui Iuliu Andrassy. Inchi-
puți-vă: mutra lui Banffy alături de bus-
tul lui Andrassy!

Esundări. Ploile din săptămâna tre-
cută au fost, așa dicând, generale în totă
Europa centrală, făcând să se reverse apele
și cauzând imense pagube. Niciari însă pa-
gubele n'au fost așa de mari ca în Aus-
tria. Aici esundările au fost apröpe gene-
rale. Comune întregi au fost nimicite, ca-
sele derimate, podurile în forte mare parte
distruse. Comunicațiunea în urma acăsta
s'a sistat pe forte multe linii ale căii fe-
rate. Articuli de consum s'au scumpit în
mod forte simțit în ținuturile băntuite de
esundări și classa mai săracă a populați-
unii e amenințată de fomete. De vre-o 2
zile ploile au încetat și în urma acăsta în
Austria apele a început să scadă, cu es-
cepțiunea Dunării, care la Viena e încă
în creștere; e mare temerea, că mai ales
Dunarea are să se reverse acum în părțile
mai din jos, în Ungaria. Pojunul deja e
forte amenințat. Maiestatea Sa a dăruit
30,000 fl. pentru locuitorii din Boemia pă-
gubiți prin esundări, ér pentru cei din
Ischl 1000 fl. Impărătesa însă-și a inițiat o
colectă în favorul acestor din urmă.

Cadavru aflat. Dumineca trecută a
fost aflat în rîul Ghimbășel cadavru soției
zidarului Constantin Dêrstaru din Brașo-
vul vechi. Nenorocita femeie dispăruse
apröpe cu două săptămâni înainte, fără să
se fi dat până acum de urma ei. Se sus-
ține, că e vorba de-o sinucidere, priocinită
din cauza rului traiu din casă. Cadavru
nenorocitei a stat apröpe două săptămâni
în apă, fiind abia acum aflat.

Socialiștii nu se astempără. Se credea,
că după grevele înscenate de socialiștii din
„Alföld“ pe timpul secerișului, cel puțin

acum, după ce secerişul s'a terminat, ei se vor astămpăra. Dér nu este așa. Muncitorii socialiști, cari nu vor să se angajeze la mașinele de treerat fără a primi cel puțin 1 fl. 50 cr. la zi, au devenit éráși agresivi și atacă pe toți ceilalți muncitori, cari vor să se angajeze la lucru pentru câte 1 fl. 30 cr., ori și mai puțin la zi. Mai mulți proprietari au cerut scutul gendarmilor, ba se dice, că vor cere chiar și miliția.

Sciri din România.

Mórtea doctorului Kremnitz. Mórtea subită a doctorului Kremnitz, ce s'a întâmplat Sâmbătă chiar în castelul principelui moștenitor din Sinaia numit „Foișor“ a produs acolo ca și în totă țera o dureră impresiune. Dintre medicii curanți ai principelui, rămăsese numai doctorul Kremnitz, ca să îngrijescă pe convalescent; d-rii Cantacuzino și Buiuiu au plecat în străinătate pentru recreare. Despre mórtea doctorului Kremnitz, vedem în foile de dincolo versiuni diferite. O versiune spune următoarele:

De dimineață se angajase o partidă de lawn-tenis pe peluza din fața castelului Foișor, partidă la care luă parte și Princoipeasa Maria. Mai multe persoane de distincțiune, printre cari și réposatul doctor, urmau cu atențiune peripețiile jocului. De odată, pe la orele 10 și jum., d-rul Kremnitz duse mâinile la cap și dișe: „Je me sens mal“ (Mie rău!) Se plângea de amețelă. Fú ajutat să se urce în camera ce ocupa la Foișor, alături de camera Principelui Ferdinand, și aci, culcându-se cêrú să i-se facă un ceai; dér abia sorbi din ceaiul, ce i-se aduse în grabă și fú cuprins de convulsioni. În timpul acesta se trimisese după d. dr. Romalo, aflător în Sinaia, ér Princoipeasa Maria se urcă în camera neferiicitului doctor, căutând prin toate mijlocele să reție viața în corpul celui care căutase cu atâta sírguință pe angustul ei Soț; l'a fricționat cu mâna ei cu apă de Colonia. Tóte au fost însă zadarnice, căci câte-va minute după aceea, când sosi d. dr. Romalo, nu putú de cât să constate că ajutóarele sciinței deveniseră inutile: teribila bôlá își făcuse opera ei de destructiune; doctorul Kremnitz, care suferea de insuficiența aortei, sucombese, inima, încetând de a mai funcționa. — „Timpul“.

Cealaltă versiune ce-o vedem în „Drapelul“ spune: Venit din ajun la Sinaia, în dimineața zilei de Sâmbătă dr. Kremnitz au mers la castelul Foișor. Intrând la Princoipele Ferdinand, după o scurtă convorbire Alteța Sa Regală observă o schimbare neobișnuită pe figura doctorului și-l întrebă decă nu simte vr'o indispozițiune. — Puțină amețelă, Alteță; de aceea îmi veți permite să mă retrag pentru câte-va momente. — Cum nu, doctore: poftim, poftim! Și dr. Kremnitz intră în camera destinată medicilor, unde se aședă pe canapea și cerú o cafea cu lapte, care i fu adusă.

După 20 minute, servitorul intrase să întrebe pe dr. Kremnitz decă i-a dejunul la Palat séu la cine-va în oraș. Mișcându-l puțin, ca să-l deștepte din somn, vedú că nu răspunde; îl sgudui, dér înzadar. Atunci se vesti M. S. Regele. Niménui nu-i venea să credă, că dr. Kremnitz pronunțase ultimele cuvinte și că, retrăgându-se din camera principiară, se retrăsese și din viață. Natural era să se presupună o sincoopă (leșin). Deci o trăsură a Curții, în grabă trimisă la vila Margareta, aduse pe dr. Romalo (medic secundar al dr. Buiuiu la spitalul brâncovenesc și amic cu dr. Kremnitz), care, când sosi, constată înocputul rigidității cadaverice și prin urmare mórtea.

Doctorul Kremnitz s'a născut la Berlin, în anul 1841. Tatăl séu era profesor la facultatea de litere a universității din Berlin. După trecerea doctoratului în acest oraș a fost numit medic în armata prusiană.

Pe la sfirșitul guvernului conservator, 1874—75, d. T. Maiorescu fiind ministru de instrucțiune publică, doctorul Kremnitz a fost adus de acesta în țera și numit medic secundar la spitalul Brâncoveneasa. Dr. Kremnitz a funcționat în această calitate

până la 1889, când a fost numit medic primar. — Doctorul Kremnitz luase parte la răboiul franco-german din 1870, când primi Crucea de fer. În România el deja ca medic secundar dobândise o numără de clienți. Pe lângă cultura medicală, doctorul Kremnitz poseda vaste cunoscințe și în literatură. Era plăcut în convorbire și glumele lui ușore provocau tot-deuna râsul.

De soțiă avea pe vestita literată, d-na Mitte Kremnitz, (de religie protestantă ca și el, născută tot în Germania), care a tradus în nemțește cele mai multe din poeziile lui Eminescu. Rămâne cu doi copii, amândoi băeți, dintre cari unul a luat anul trecut bacalaureatul la Kiel, ér celalalt, mai mic, urmăză cursurile liceului din acelaș oraș. Cel mai mare își face acum staგიul în armata germană.

Regretatul medic era radă prin aliaută cu d. T. Maiorescu, a cărui primă soțiă era soră cu doctorul.

— Duminică s'a serbat cu o mare solemnitate patronul regimentului de artilerie din Bucuresci. Cu această ocazie s'au dat două banchete: unul pentru gradele inferioare și pentru soldați, altul pentru ofițeri.

D. general Macarovič a ridicat întâiul toast în sănătatea Regelui și Reginei și în a Princoipei și Princoipsei României.

— **Esportul vitelor în Rusia.** Legațiunea rusescă a încunosciințat ministerul afacerilor străine, că guvernul din Petersburg permite esportul în Rusia al vitelor din Moldova, cu condiția ca vitele să aibă certificate speciale de sănătate. Timp de două luni esportul în Rusia al vitelor din Moldova a fost oprit.

— **Un pomelnic de peste 400 de ani** D. Gr. N. Manu, fost director general al Regiei Monopolurilor, a descoperit în Ocolnele mari, în biserica din mahalaua Afumați, un pomelnic de peste 400 ani, pomelnicul boerilor căduți sub Radu de la Afumați, în luptele în contra Turcilor.

Falsificatori în Capitală. Aseră s'a descoperit o bandă de falsificatori. Doi din ei, Ion Ștefan Cătășit și Ion Bocea din șoseaua Pandurilor, au fost arestați. La casa lor au găsit tipare de cinoi lei și mai multe monede false. Complicii au dispărut. Intre complicii dispăruți e și unul, care se numește Niță Nicolau, care de și a dispărut din Capitală, e foarte cunoscut de poliția Capitalei, de ore-ee era urmărit de mai mult timp. Acești falsificatori au pus în circulație o mulțime de monede false, cari abia cu mare anevoință se deosebesc de celelalte.

Școlile române din Beiuș.

A apărut: „Programa gimnasiului superior gr. cat. și a școlilor elementare din Beiuș pe an școl. 1896—97. Redactată de Ioan Butean, director și profesor“. În partea primă programa conține: „Ortografia română în actuala sa stare de dezvoltare“, un interesant și valoros studiu, apărut și în broșură separată, al cărui autor este d-l prof. V. Dumbravă. Urmăză apoi: Proiectul corpului profesoral dela gimnasiul din Beiuș asupra ortografiei române după introducerea literelor străbune, propus în ședința literară din 6 Oct. 1860; apoi modele de scriere română, tot de V. Dumbravă.

În partea a doua urmăză datele școlare, din care însemnăm următoarele:

La gimnasiu au funcționat în cursul anului trecut următorii profesori: Ioan Butean (director), Georgiu M. Marinescu, Vas. Stefanicu, Cor. Ardelean, Vas. Dumbrava, Tr. I. Farcas, Dem. Fekete, Viotor Borlan, Teod. Bulu, I. Tersigan, Dr. Fl. Stan, Dr. Ant. Oighi, I. Keri, Nic. Fabian, Eliă Stan. Cateheți: Nic. Diamandi pentru elevii gr. or., apoi unul pentru rom. cat., altul pentru tinerimea elvețică și altul pentru israeliți.

Școlarii înscriși la gimnasiu 347; examinați la finea anului 327. Dintre aceștia din urmă: 147 au fost gr. cat., 114 gr. or., 25 rom. cat., 5 ev. reformați și israeliți

36. După naționalitate: 262 Români, 64 Maghiari. (Pe Jidan și aici i-au mâncat vercolaci.) Din numărul total al școlarilor au vorbit numai românește 39, numai ungurește 25, au scit vorbi și ungurește 289.

Societatea de lectură a studenților a stat sub conducerea d-lui prof. Ioan Keri. Membrii ai ei au fost studenții din clasa VII și VIII gimnas. În total 45. S'au ținut 19 ședințe ordinare, întotdeauna Dumineca, având de obiect declamări, cetirea criticelor asupra operelor intrate etc. Ședințe festive s'au ținut 5.

Internatul Pavelian a implinit al 6-lea an dela deschiderea sa. Alumnii internatului s'au înmulțit din an în an, multămită bunelor întocmiri ale internatului în toate privințele. I. P. S. Sa d-l episcop diecesan, generosul întemeietor și patron al institutului, în anul acesta a ridicat numărul fundațiilor 24 la 29, plus fundațiunea „Darabantană“, la cială 30 fundațiuni a 150 fl. pentru alumnii, cari se disting în studiu și purtare. Cu totul au fost în internat 110 tineri. Dintre aceștia, 52 au fost cu plată (solvind 12 fl. la lună plus 32 fl. la an pentru uniformă), 27 au fost gratuiți, 5 de asemenea gratuiți pentru serviciu, ér 26 cu pretul de jumătate. Generosul patron, I. P. S. S. episcopul Mihail Pavel, în continuu aduce jertfe mari și multe pentru buna întocmire a internatului. Anul acesta a provădit internatul cu o fântână artesiană cu apă foarte bună, precum și cu un local separat de baie pentru tinerii cu bôle contagioase. Pe lângă localul și hrana bună și igienică, ținem să accentuăm în deosebi salutara dispozițiune, de-a se pute scolda elevii tot la 2—3 săptămâni atât ierna, cât și vara, având pentru acest scop întocmit un local separat pentru baie.

Din fundațiunea de pâne *Vulcaniană* au fost împărțiiți 20 tineri cu câte 20 fl. în loc de pâne, ér fundațiunea „Jigăsenă“ au fost împărțiiți 11 tineri cu câte 13 fl. 02 or.

Din „actele mai însemnate dela Direcțiunea superioară“ avem de notat provocarea, ce s'a adresat direcțiunei gimnasiiale, de-a relata, că *în ce limbă se redactă testimoniile școlastice?* — În 12 Martie ministrul ung. de culte și instrucțiune publică „impune, ca testimoniile fără excepțiune să fiă scrise în ambele limbi: cea română și cea maghiară“!!

Fondul de pensiuine al profesorilor cu finea anului trecut a fost de 28,447 fl. 36 cr.

La școla elementară a funcționat ca director d-l protop. Augustin Antal; învățători: Paul Vostinar, Dem. Fekete și Ion Ghelan. Numărul elevilor înscriși în toate patru clasele: 89; examinați la finea anului 79. Dintre aceștia din urmă 37 au fost gr. cat., 33 gr. or., 9 rom. cat.

O întâmpinare.

În nr. 117 al foiiei noastre am publicat o corespondență datată din Mândruoc, în care d-l Ioan Botean, preot în Nușfalău, era indirect adus în suspiciune, că ar fi mănăst pe mâna adversarilor noștri pentru nimicirea școlii române confesionale din comuna sa, și că ar fi adus gendarmi în comună pentru a-și scoate dela popor competența sa preotăscă. La acea corespondență d-l Botean ne trimite o lungă întâmpinare, care o publicăm aci cu unele prescurtări, pe cari am fost nevoiți a-le face din cauza lipsei de spațiu. Etă întâmpinarea:

Nușfalău, Iulie 1897.

Servind eu de doi ani și în Rusul superior, cine și cum a infiltrat idea în capul magazinarului bisericeii din comuna mea, să nu-mi dea lecticalul, decât numai de jumătate: pe motivul, că eu nu-s păgubaș, deoarece cât îmi detrage densus în contra hotărării curatei bisericeii — atâta capăt din Rus. Eu la acesta nu m'am putut învoi, pentru-că: a) îmi este interzis prin ordinațiunile episcopesci; b) pentru-că, cedând, făceam vrajbă și la colegii din

jur, cari au filii de administrat. Magazinarii, ca să-și facă partidă contra mea, a umblat cu liste prin sat și-a ținut adunări. Eu m'am plâns la Ven. Ordinariat. De aci s'a dispus ca protopopul tractual să iasă să-mi dea lecticalul, a venit singur, dér fără succes. Intrând apoi în post am renunțat la pretinderea lecticalului meu de pe 1896.

Intr'aceea trecând săptămână de săptămână ajungem și în săptămâna patimilor, când dela marele proprietar din loc, Florian János, s'au furat nisce porci. Acesta a adus gendarmi, cari venind în Nușfalău, au primit — de unde și cum nu știu — „informațiunea“, că eu și unii curatori bisericeii am ținé „adunări contra statului“, deci pe mine și înocă căți-va suspecți ne-au citat la casa satului. Când a venit juratul Jakab János după mine, eu mă reîntorcăm séra dela biserică, unde ascultasem mărturisirile fidelilor, la 20 Martie. Pomându-mi de gendarmi, m'a surprins. Înfașându-ne în casa satului gendarmii au rlat de necesul nostru, au însemnat pe un bilet căți-va omeni, pe cari i a arătat la pretură, unde la timpul séu li-s'a spus, că „fără licență mai mult nu-i iertat să țină adunări, că vor fi pedepsiți“. Cu acesta s'a finit afacerea cu gendarmii. Că lucrul s'a întâmplat așa am martori, precum și o adeverință dela Antistia comunală și una dela pretură din Becelean, așterne la Ven. Ordinariat dieces. Drept aceea acuză, că eu ași fi adus gendarmii pentru esecuirea lecticalului meu în săptămâna patimilor o resping dela mine ca pe invențiune malițioasă.

De când s'a sancționat legea pentru ridicarea salariului învățătoresc la 300 fl. plus quinquenalele, am avut și am cu unii din credincioșii mei, cele mai grele lupte, pentru-că în Nușfalău am apucat salar numai de 60 fl. și a 3-a parte din canonicia preotăscă de 19 jugere, fiind învățătorul și cantor. M'am luptat însă cât numai am putut am îmbunătățit salarul în bani până la 100 fl., canonicia am scotit-o în 180 fl., măcar-că nu s'a putut esarenda decât cu 43 fl. Am scotit stolele cantonale în 20 fl. și așa pe hărții am făcut 300 fl., cum apare din documentul original aprobat de Ven. Auctoritate școlastică gherlană sub nr. 7591 din 1895. Aievea dér tot salarul abia a atins suma de 143 fl. și așa stăm și astăzi. De aci încolo acuze contra mea pentru repartiția la autoritățile confesionale, la pretură în Becelean pentru-că s'ărăoimea voia să se facă repartiția după darea directă, cei cu stare mai bună după clase. Am trecut peste aceste neplăceri și m'am apucat să-mi caut învățător, căci care a fost se pensiunase după serviciu de 40 ani. Hai la Gherla, hai la Teure, hai la adunări până în fine îmi capét un dascăl bun și cinstit în persoana d-lui Cicerone Mureșan, care a servit aci în 1894/95 și 1895/96. Cunosându-mi împrejurările l'am luat și i-am dat eu cost și cuartir. Lichidarea salariului lăsând însă foarte mult de dorit, adese-ori a voit a-și părăsi stațiunea, dér i-am dișe: „luptă vei întâmpina d-le învățător ori unde; murim dér nu ne dăm“.

După mai multe incidente, curatorul, care îi scotea salarul, a fost bătut. Luorul a ajuns la judecătoria din Becelean. Aci unul din acei Români pe cari d-l „El“ îi numește deștepti și cu inima verde românească a declarat, că el să sibă o clae de bani nu va da nici un crucer la dascălul ce-l românește, fără își va da copii în școla ungurească, că și acolo învăță legea lui Dumneșeu, ca la românii. Atunci judele investigator, d-lui Székely Károly, un om cinstit și drept judecător, i-a răspuns românește: „Adevărat, măi, că și acolo învăță legea lui Dumneșeu, dér nu în limba ta!!“ Martori Iacob Albu, Simion Alexa și d-l Cicerone Mureșan. Cu toate acestea, după mai multe capacități, era să ne rămână învățătorul și pe an. 1896/97, dér tot dintre acei „Români deștepti“, căți-va însi într'o adunare mai mare de popor și în prezența d-lui învățător, care întotdeauna oficiul și l'a purtat cum se cade, l'au insultat pe acesta așa, că disgustat de atâtea șicane cu data de 3 Septembrie 1896 și-a dat abdicarea în

scrie. Nesuccedându-mi a-l abate dela propus, sub Nr. 80 dela 22 Sept. 1896 am publicat prima oră concurs pentru stațiunea cantor-docență Nussfalău. Acest concurs pentru întreaga diecesă s'a publicat de 2-ori prin circulare episcopesci Nr. 36 din 1896 și Nr. 41 din (1896/97.) Neinsinuându-se însă nimenea, Prea Ven. Auctoritate școlastică din Gherla sub Nr. 9795 din 1896. prin ordin subscris de Magnificul Dn. Ioan Papiu mă provoacă să mă îngrijesc de învățământ și școlă. La ineputul lui Ootomvre am și început cursul școlar.

(Va urma.)

Procesul Boicev.

— Fine. —

Actul de acușare. spune mai de parte, că trei zile după comiterea omorului Vasiliiev a primit ordin să îngrope geamantanul lui Ana Szimon în odaia parter a căpitanului poliției. Soulele Anei le-a ascuns Vasiliiev în curtea casei, unde locuia el.

Deore-ce din seara aceea Ana Szimon nu se mai vedu, prietenele și cunoscutele ei începură să sibă bănuell. Un diar din Sofia aduse afacerea în publicitate. Autoritățile se vedură silite a cere deslușiri dela șeful poliției din Filipopol.

Novelici le spase, că Ana Szimon a plecat la Viena, și de-acolo a adresat o telegramă la oficiul telegrafic, în care s'a rugat să i-se trimetă toate scrisorile la Viena post-restant. Opiniunea publică însă, nu se mulțumi cu această lămurire. Mai târziu, poliția din Viena constată, că Ana Szimon nu se află în Viena și că telegrama a fost falsă. Se lățise părerea, că fata a fost asasinată.

La ordinul ministrului de interne s'a început cercetarea criminală. Novelici și Vasiliiev spuseră, că Ana Szimon a fost dusă la gara din Filipopol și că a fost de acolo trimisă la Sofia.

Numai după-oe Novelici și Boicev au fost destituiți din oficiile și funcțiunile lor și au fost arestați, a făcut Vasiliiev o mărturisire amănunțită, căoi până atunci nu oțeaza de frica lui Novelici. Lucrările re- posatei nu s'au aflat. Novelici desgropase geamantanul cu o di înainte și-l arse; hainele le aruncase într'o fântână, unde s'au aflat mai târziu. Soulele noiei s'au aflat la locul indicat de Vasiliiev. Cadavrul Anei Szimon a fost tras din apă în 29 Maiu aprpe de satul Turcei.

Din actul de acușare mai reese, că Novelici, un bărbat cu de 45 de ani se căsetorise nu cu mult înainte cu-o fată tēnēră de 18 ani. El se afla în mare lipsă de bani. Dela Boicev primi o poliță în suma de 3000 fr. Acastă poliță n'a putut fi escomptată, căoi n'a voit să-i dea bani pentru ea. Totăși Novelici a sperat că Boicev îl va scăpa din trista situație nuanțiară.

Mai conține actul de acușare un alt moment interesant. Boicev a încercat să adreseze din închisore, unde se afla, scrisori către principesa bulgară. Aceste scrisori au fost primate. Boicev se rogă într'ânsele de principesa să-l soape; ea ar putea să facă acēsta c'un singur cuvēt, decă ar spune, că Boicev în sēra când s'a comis omorul, a fost la curte.

Procesul, precum am aratat, s'a început la 22 Iulie. Gendarmul Vasiliiev a mărturisit totul în sensul actului de acușare. Prefectul de poliția Novelici mărturisese de-asemena și dișe, că Ana Szimon a fost strangulată de ex-căpitanul Boicev. Acesta din urmă a negat totul.

Mai departe, în oestiunea ascultărei tatălui Anei Szimon tribunalul a decis să-l asculte fără să presteze jurământ.

În 23 l. o. s'a început ascultarea martorilor. Trei gendarmi au depus, că Ana Szimon a rămas o nopte întrēgă plângēnd în fața palatului și numai dimiueța s'a dus de-acolo, când un funcționar subaltern al palatului i-a promis, că va pute arangia afacerea lui Boicev. Mai mulți martori confirmă relațiunile intime, ce au existat între căpitanul Boicev și Ana Szi-

mon. Ei au constatat, că Boicev i-a dat acēsteia în diferite rēnduri sume mici; Boicev însă a negat. — Rosalia Lebitzka, care a moșit pe Ana Szimon, a recunoscut într'o scrisore adresată acēsteia trāsurile de pēnă ale lui Boicev.

Birjarul Alexiew depune, că Boicev i-ar fi propus să asasineze pe Ana Szimon, dēr că n'a reușit să-l convingă, ou tōte că i-a diș că acēsta este voința unui personagiū mare.

Martorii constată, că Boicev a făcut o visită lui Novelici ou 3 sēu 4 zile înainte asasinatului, în fața lui Wassiliiev.

Apostolov, proprietarul trāsurei ce a luat pe uoigași pentru a merge la locul crimei, dișe, că Novelici a cerut o trāsură fără visitiu pentru o afacere de poliție secretă. El afirmă, că Wassiliiev i-a remis a doua di după crimă, din partea lui Boicev, doi napoleoni pentru stricaciunile cauate trāsurii.

După cetirea proceselor verbale și a scrisorilor lui Boicev către Novelici și Ana Szimon, pe care Boicev le recunoșce ca autentice, tribunalul a ascultat ca experți patru medici, printre cari doctorul Janculov, președintele camerei deputaților. Toți afirmă, că Ana Szimon a fost aruncată în apă după ce era deja mōrtă.

După cererea părții civile și a lui Novelici, Tribunalul s'a dus în 28 l. o. la fața locului unde s'a făcut crima, în apropiere de Marița, la 11 kilometri de Filipopole. Magistratii și acușatii au luat loc în 15 trāsuri escortate de gendarmi călări. Ajunși la locul crimei, Novelici și Bogdan și-au retnoi mărturisirile: Boicev însă n'a diș nici o vorbă.

Martorul Piațoto confirmă, că Novelici a cerut dela el să trimită două depeși, pe care tatăl său le-a expediat din Viena la Filipopol și Sofia. În aceste depeși se cerea să se trimită scrisorile Anei Szimon la Viena poste-restante. Tatăl Anei Szimon a depus în sensul actului de acușare. Cu acēstea interogatoriul s'a terminat.

Pledoariile. Procurorul Brenko reclamă pentru Novelici și Bogdan Wassiliiev pedēpsa capitală pentru asasinat premeditat.

Substitutul procurorului Radciw nu găsesce pe Nicolae Boicev capabil de omor și demonștrăză deplina culpabilitate a căpitanului Deolko Boicev. Cere condamnarea căpitanului Boicev pentru omor premeditat cu circumstanțe agravate și aceea a lui Nicolae Boicev pentru complicitate de omor; admite pentru acesta din urmă circumstanțe atenuante.

Cei doi advocați ai părții civile demonștrăză deplina culpabilitate a căpitanului, își desfășură apoi pledoaria.

După replică juriul se retrage în sala de delberări la ora 7 sēra. Verdictul s'a pronunțat puțin după meul nopții.

Căpitanul Boicev este recunoscut culpabil de omor premeditat ou circumstanțe atenuante.

Același verdict s'a dat pentru Novelici.

Bogdan Wasiliiev este recunoscut culpabil de omor nepremeditat ou circumstanțe forte atenuante.

Nicolae Boicev (fratele căpitanului Boicev) este achitat.

În dimiueța următoare 18 (30) Iulie s'a pronunțat sentința pe basa acestui verdict. Curtea a osândit pe ex-căpitanul Boicev și pe Novelici la închisore riguroasă pe viētă, ēr pe gendarmul Wasiliiev la acēeași pedēpsă pe 6 ani și 8 luni.

Boicev și Novelici mai sunt condamnați la 5000 fr. despăgubire civilă în folosul copilei rămase de Ana Szimon.

Oficioul „Fremdenblatt“ scrie, că d. Stoilow într'o conversație, ce a avut cu un redactor al diarului „Berliner Localanzeiger“ ar fi vorbit într'un mod forte iritat asupra atitudinii pressei austro-ungare cu ocazia procesului Boicev. D. Stoilow ar fi diș, că siluetele pentru a aduce în legătură acēsta afacere cu curtea bulgară, vin din partea Austriei și esplicația se găsesce în relațiunile încordate între Austro-Ungaria și Bulgaria.

„Fremdenblatt“ dișe, că este cu neputință de-a se admite ca un ministru responsabil să se servescă de asemenea cuvinte și să fi vorbit în special de relațiunile încordate dintre Austro-Ungaria și Bulgaria, de care nu se știe nimic. „Fremdenblatt“ crede, că trebuie să se aștepte o notă declarând, că cuvintele d-lui Stoilow n'au fost reproduse în mod esact și crede, că partea competentă va face o rectificare.

Dare de sēmă și mulțamită publică.

La concertul dat de corul de copii dela școlele centrale rom. din Brașov, cu ocaziunea escursiunii făcute la Rēșnov, au încurs peste tot 74 fl. 60 cr.

Spesele împreunate cu escursiunea acēsta au fost: 1) Spese de călătorii 10 fl. 02 cr. 2) Spese de întretinere 7 fl. 52 cr. 3) Sala de concert 6 fl. 4) Spese de aranjament. licență 2 fl. 5) Invitări, bilete și dare de sēmă în „Gazeta Transilv.“ 8 fl. 50 cr. 6) Transportul harmoniului 1 fl. 60 cr. 7) Prăjituri comandate la D-l Spudera (Brașov) pe sēma coriștilor 2 fl. 50 cr. La olaltă 38 fl. 14 cr.

Subtrăgēnd acēstă sumă din venitul brut. rezultă venit curat de 36 fl. 46 cr. cari s'au adaus la fondul corului (la „Albina“ filiala Brașov), care adi este de 136 fl. 61 cr.

Suprasolviri au fost:

D-l G. Proca dirig. școlii rom. (Rēșnov) 3 fl.; D-l G. Ilie comerciant (Rēșnov) 2 fl.; D-na El. I. Săbădeanu (Brașov) 1 fl. 80 cr.; D-nele Eliza I. Teoculescu, Aurelia I. Hamsea câte 1 fl.; D-na El. G. Proca 80 cr.; D-nii Ion Hamsea și Ion Teoculescu (preoți în Rēșnov). D-l Alex. Chițu (comerciant în Bran) câte 1 fl.; D-l V. Macedonescu (prof. în România) 50 cr.; D-l Mih. Marzell (primar în Rēșnov) 40 cr.; D-l profesor P. Dan (Brașov), 25 cr.; D-l N. Luculet (Brașov 20 cr.) D-nii D. Pop (Brașov), Ioniță (Bran) I. Galter și V. Krafft (Rēșnov) câte 10 cr.

Esprim cu acēstă oasinne sincerile mele mulțumiri m. st. D-ni G. Proca, I. Teoculescu, I. Hamsea, G. Ilie, Nan etc. pentru interesul, cu care au conlucrat la reușita escursiunii respective a concertului și pentru binevoitōrele servicii făcute corului. Mulțumesc deosebit Rev. D n. I. Hamsea pentru mănăcirile ce a binevoit a pune gratuit la dispoziția corului; și în fine mulțumesc tuturor P. T. Dōmne și Domni atât din Rēșnov, cât și din Brașov etc., cari prin prezența D-niilor au contribuit la succēsul moral și material al concertului corului de copii.

Brașov, la 22 Iulie (3 Aug.) 1897.

Timotei Popovici,
dirig. corului de
copii dela școlele centr.
rom. din Brașov.

Petreceeri.

Societatea academică „Junimea“ invită la Sēra cu dans, care se va arangia Joi la 21 August (2 Septemvre) c. în sala „hotelului Langer“. Săcōva, în August 1897. Presidential de onōre: Leon cav. de Goian; Presidential societății: Ioan cav. de Cuparenen. Începutul la 8½ ore sēra. Intrarea: pentru o personă 2 fl. Toaletă simplă. — Costum național e bine vedut.

Comitetul aranjator: E. Antonovici, Dr. O. Balean, D. Bumbac, V. Burduhos, I. Ciuntuleac, G. Cosovici, D. Forgaici, B. Gaina, E. Halip, Dr. T. Lupul, I. cav. de Mațioschi, I. Onciul, A. Petrescu, E. Popovici, Dr. G. Popovici, S. Procopovici, V. cav. de Pruncul, O. Scalat, E. S'ujanschi, I. G. Toma, V. bar. Vasileo, L. Visol, A. cav. de Zotta.

Vineri în 22 August (3 Septemvre) va avē loc în grădina „Școlii române“ la orele 9 un comers festiv.

O petrecere cu dans se va aranja Mercuri în 30 Iulie (11 August) c. în sala hotelului „la smēul invins“ (Zum besiegten Drachen) din Vatra Dornei. Începutul la 8½ ore sēra. Prețul de intrare pentru o personă 1 fl. 50 cr. Toaletă simplă.

Venitul curat e menit pentru Internatul de băieți români din Cernăuți. Suprasolviri în vederea școlii uman, se primesc ou mulțamită.

Comitetul aranjator: E. Antonovici stud. iur., A. Avram inv. sup., D. Bumbac stud. iur., Ep. Bocance stud. teol., G. Balmoș protopresv., Or. Benderschi presv., V. Burduhos stud. filos., G. Ciupercă stud. teol., N. Cotlaroiu stud. teol., Dr. Em. Cricolevici pract. la adv., V. Deac propr., D. Flocea stud. iur., G. Forgaici percept., D. Giorgescu presv., At. Gërman stud. teol., G. Isecescu pretor., C. Merces stud. teol., N. Nichituș propr., Dr. C. cav. de Onciul asc., Dr. G. Popovici deput., E. Prelioș stud. iur., G. Prelioș stud. teol., E. Taragul stud. teol., P. Tarnoveanu administr., I. Tonigariu stud. teol., V. Turcau inv., I. Vorobohievici stud. teol., A. cav. de Zotta cand. iur.

DIVERSE.

Preoții și velocipedul. Vicarul general din diecesa Eichstätt în Bavaria interdișce preoților a mai umbla cu bicicletă, deore-ce acest sport ar fi în opoziție ou instrucțiunile pastorale „de vita et honestate Cleri“. Curios este, că pe când vicariatul din Eichstätt oprese velocipedul la Cler, din motivul menționat mai sus, în alte diecese vedem, că preoții din contră, fac mare us de acest mijloc de comoziune pentru a combate dușmanul neimpăocat a-l sfinților părinți.

Un nou isvor de căștig pentru femei. În New-York (America) femeile au aflat un nou isvor de venit. Anume ele sunt aplecate ca profesore la școlele de velocipedisti și au un căștig peste așteptare de bun.

„ALBINA“ institut de credit și de economii.

Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna Iulie 1897.

Intrate:

Numărar ou 1 Iulie 1897	fl. 6,554.89
Depuneri spre fructificare	„ 194,368.43
Cambii rēscumpărate	„ 155,932.67
Conturi curente	„ 138,847.86
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„ 8,102.70
Imprumuturi pe produse	„ 1,300.—
Monetă	„ 2,155.50
Rimesse	„ 3,317.18
Comisiuni, cupōne și efecte	„ 15,466.45
Banci	„ 129,467.35
Interese și provisiuni	„ 7,320.75
Diverse	„ 92,994.35
	fl. 755,828.13

Eșite:

Depuneri spre fructificare	fl. 271,627.78
Cambii escomptate	„ 127,975.34
Conto curent	„ 27,699.31
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„ 15,267.—
Imprumuturi pe produse	„ 2,400.—
Monetă	„ 5,361.96
Rimesse	„ 3,317.18
Comisiuni, cupōne și efecte	„ 21,075.80
Banci	„ 164,124.42
Interese și provisiuni	„ 733.20
Spese și salare	„ 2,320.64
Diverse	„ 107,405.59
Numărar ou 31 Iulie 1897	„ 6,519.91
	fl. 755,828.13

V. Bologa m. p. N. P. Petrescu m. p.
dirigent. adjunct.

V. Uvegeș m. p.
comptabil.

Literatură.

Curs complet de corespondența comercială este numele unei noue cărți, scrisă de d-l prof. I. C. Panfu, din Brașov. E o carte de mare folos pentru toți cășii au legături comerciale. În ea se arată prin reguli și esemplare, cum sunt a se face tot felul de scrisori, de care are lipsă un neguțator, un funcționar de bancă etc. Un esemplar: 1 fl. 60 cr. (pentru România 4 lei). Se pōte procura și prin administrația diarului nostru.

Istoria Pedagogiei de V. Gr. Borgovan a eșit deja de sub tipar în editura librăriei H. Steinberg din Bucouresci (Strada Șelari 18). Prețul 3 lei. Se pōte procura și prin administrația diarului nostru.

In *Tipografa „Aurora“ A. Todoran* din Gherla a apărut: **Ortografia Română** în actuala sa stare de dezvoltare, de *V. Dumbrava*, profesor la gimnasiu român din Beiuș. Conține: Prefață; Istoria Ortografiei; Regule ortografice și observări ortoepice; Interpunctiunea etc. — Acest studiu, scris într-o limbă clară și ușoară, e mai ales în împrejurările noastre de ați cât se poate de bine venit. El este cum se dice în prefață un „îndreptar“, menit o regulă — Pentru trebuințele școlii și pentru noul privat — scrierea în starea la care a ajuns astăzi în evoluțiunea ortografiei noastre. Nu e vorba aici de vre-o ortografie nouă, ci de ortografia, ce se practică de către majoritatea covârșitoare a Românilor și care în fond este ortografia Academiei Române. Autorul arată în acest studiu principiile și regulele după cari se poate urma cea mai corectă dintre ortografiile adoptate ați de usul comun și a căror basă este ortografia Academiei. Mai ales pentru Românii dela noi, de dincoace de Carpați, studiul acesta poate servi ca un îndreptar de mare folos. Un exemplar costă 40.

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 August 1897.

Renta ung. de aur 4%	151.70
Renta de corone ung. 4%	100.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.75
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ang. cu premii	153.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	102.10
Renta de argint austr.	102.20
Renta de aur austr.	123.30
Losuri din 1860	146.—
Acții de-ale Băncii austro-ungar.	941.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	396.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	369.—
Napoleonori	9.51 1/2
Mărci imperiale germane	58.65
London vista	119.45
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.35
Note italiene.	45.40

Cursul pieței Brașov.

Din 3 August 1897.

Bancnota rom. Cump.	9.46	Vând.	9.48
Argint rouân. Cump	9.43	Vând.	5.45
Napoleonori. C mp.	9.50	Vând.	9.52
Galbeni Cump.	5.55	Vând.	5.60
Ruble Rusesoi Cump.	126.—	Vând.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vând.	—
Lire turcesci Cump.	10.60	Vând.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vând.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. 1424—1897.

PUBLICAȚIUNE.

In sensul §. 75 art. de lege XII din anul 1894 se provocă toți proprietarii, cari posed mai mult de 100 jugere pe hotarul Brașovului, seu parte din jugere pe hotarele comunelor vecine cu orașu, seu vre-o proprietate ingradită în extravilanu orașului respective grădină să declare în scris până în **15 August a. c.** la oficiul primăriei, **dacă pe anul 1898 vor a ține pe seama lor un păzitor de câmp** (jitar).

Acei posesori, care își țin jitar propriu nu sunt obligați a contribui la susținerea jitarilor orașului, dăr sunt obligați în sensul §. 77 a sus numitei legi pe jitarii calificați săi prezente la Primăria spre a depune jurământ la cas contrar vor fi obligați se contribue la plata jitarilor orașului, cari vor păzi și proprietatea lor.

Brașov, 29 Iulie 1897.

1894.1—2

Alesius m. p.,
locșitoru primarului.

Nr. 1491—1897

Publicațiune

In **10 August a. c.** înainte de prânz la **10 ore** se va ținea la oficiul orașenesc economic o **licitațiune minuendă a predării construcției unei șosele către locul Honterus.**

Ofertelo scripturistice, sigilate, provădute cu timbru de 50 cr. și

cu vadiu de 5% din suma oferată au de a se ascerne până la **amintita oră** oficiului orașenesc economic. In ofert este de a se aminti în cifre și litere scădemântul oferat.

Spesele construcției a acestei șosele sunt prelimitate cu 3366 fl. 8 cr. Din considerațiune că șoseaua este deja provisorice construită și unele lucrări în parte finalisate, de aceea lucrările aceste se vor subtrage din amintita sumă, tot de-a-semenea se vor subtrage, pentru plantațiunile acestei șosele 260 fl., deore-ce plantațiunile aceste se vor îngriji de către oraș. Condițiunile de licitațiune se pot examina în decursul orelor de oficiu la amintitul oficiu, observându-se, cumcă oferentul are de a dechiera în ofert, că aceste condițiuni i sunt cunoscute și că se supune lor necondiționat.

Brașov, 24 Iulie 1897.

1895.1—2

Magistratul orașenesc.

Nr. 1463—1897.

Publicațiune.

Din incidentul, că în timpul din urmă nu numai plantațiunile promenășilor și a parcurilor, dăr și cascada din jos de rezervarul cel

mare și mai multe bănci și balustrade pe promenadă s'au stricat cu intențiune rea, de aceea se escrie pentru fă-care cas un premiu de 10—50 fl., acelu care va fi în stare se arate pe un astfel de individ, care strică amintitele obiecte.

Tot cu această ocașiune se recomandă scutului cetățenilor și fă-cărui om cult promenășile și parcurile.

Brașov, 24 Iulie 1897.

1896.1—2

Magistratul orașenesc.

Se află de vânzare,
din mână liberă,
un magazin de mărfuri coloniale, vâpselerii și cu deosebire bumbacuri,
ce există pe piața Brașovului din anul 1827.

Doritorii de al cumpăra sunt rugați a se adresa la firma.

1—3

Ioan Teclu și fiu.

FRANZ HAUPTVOGEL

succesorul A. Kropatsch.

Magazin de croitorie

Brașov, Strada Mihail-Wels Nr. 22.

Se recomandă pentru confecționarea de haine bărbătesci după cea mai din urmă modă și fason.

Garantéză executare perfectă.

Mare asortiment de stofe englezești.

Principiul meu este serviciu prompt, prețuri fără concurență, estine, însă dever mare.

Cu stimă

FRANZ HAUPTVOGEL.

1825,7—10

Tramwayul din Brașov.

(Mersul trenurilor dela 1 Maiu.) — Dela 1 Maiu st. n. s'au mărit și modificat comunicarea trenurilor tramwayului din Brașov în modul următor:

PLECAREA TRENURILOR:

Din piață la gara Bartolomeiu pleacă trenurile la: 6 ore 54 min. dim. — 8 ore 31 min. dim. — 9 ore 50 min. a. m. — 11 ore 4 min. a. m. — 12 ore 1 min. a. m. — 12 ore 35 min. — 2 ore 43 min. d. a. — 4 ore 14 min. d. a. — 5 ore 29 min. d. a. — 7 ore 33 min. séra și la 9 ore séra, plecă apoi dela capul promenășii (Rudolfsring) ultimul tren la 10 ó. 45 m. séra.

In *Duminica și sêrbători* mai plecă un tren dela capul promenășii la gara Bartolomeiu la 9 ore și 53 min.

Din piață la gara Brașov plecă trenuri la: 3 ore 28 min. dim. (acest tren pornesce dela capul promenadei „Rudolfsring“, cele următore pornesc din piață); 7 ore 31 min. dim.; — 7 ore 51 min. dim. — 8 ore 51 min. dim. — 10 ore 23 min. a. m. — 1 órá 38 min. d. a. — 4 ore 52 min. d. a. — 6 ore 37 min. séra. — 8 ore 41 min. séra și 9 ore 33 min. séra.

Din piață până la Satulung (Săcele) plecă trenuri la 7 ore 14 min. dim. — la 9 ore 34 min. dim. — la 2 ore p. m. — la 5 ore 53 min. séra — la 8 ore 6 min. séra (trenul acesta din urmă pornesce numai din gara dela promenadă.)

Numai până la *Nou-Dêrste* plecă următorele trenuri. Din piață: la 12 ore 18 min. p. m. — la 2 ore 41 min. p. m. — la 3 ore 55 min. p. m. — la 5 ore 10 min. séra. *Dela promenadă:* la 6 ore 54 min. séra.

In *Dumineci și sêrbători* mai plecă următorele trenuri dela promenadă până la *Nou-Dêrste:* la 12 ore 35 min. p. m. — la 3 min. ore 22 p. m. — la 7 ore 24 min. séra.

SOSIREA TRENURILOR.

Dela gara Bartolomeiu în piață sosesc trenurile la: 3 ore 48 min. dim. (se opresce la capul promenășii) 6 ore 51 min. dim.; 7 ore 48 min. dim.; 9 ore 31 min. a. m.; 10 ore 59 min. a. m.; 11 ore 58 min. a. m. 1 órá 35 min. p. m.; 2 ore 36 min. p. m.; 3 ore 41 minute p. m.; 5 ore 6 min. p. mer.; 6 ore 34 min. séra.; 8 ore 39 min. séra.

In *Dumineci și sêrbători* sosesc un tren la 12 ore 35 min. p. m.

Dela gara Brașov în piață sosesc trenurile la: 4 ore 26 min. dim. și la 5 ore 23 min. (se opresce la promenadă); 7 ore 28 min. dim.; 8 ore 28 min. dim.; 8 ore 48 min. dim.; 10 ore 18 min. a. m.; 12 ore 32 min. p. m.; 2 ore 40 min. p. m.; 5 ore 50 min. p. m. 7 ore 30 min. séra și 9 ore 30 min. séra. Cel din urmă tren sosesc la 10 ore 45 min. séra (se opresce la promenadă.)

Dela Satulung în piață sosesc trenurile la: 7 ore 11 min. dim.; 9 ore 47 min. dim.; 12 ore 15 min. p. m.; 4 ore 50 min. p. m.; 8 ore 57 min. séra.

Numai dela *Dêrste* în piață sosesc trenurile la 1 órá 51 min. p. m.; 4 ore 11 min. p. m.; 6 ore 40 min. séra (se opresce la promenadă) și 8 ore 3 min. séra (se opresce la promenadă.)

In *Dumineci și sêrbători* sosesc dela *Dêrste* încă 3 trenuri: la 2 ore 48 min. p. m.; la 5 ore 59 min. p. m. și la 9 ore 50 min séra (tôte trei se opresce la promenadă.)

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1897.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosesc la 5 ore 7 min. dimineta.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ér dela Clușiu până aici tren mixt)*).

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 7 ore 8 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la 10 ore 19 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St. Georgi cu Ciuc-Szerda).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m. (dela prima Iulie pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu St. Georgi ou Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 7 ore 3 min. séra, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zêrnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 24 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 4 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 8 ore 6 min. séra.

Dela Sinaia la Brașov**):

Trenul de persoane la 7 ore 40 min. dim.

*) V. Un alt tren mixt, care circulă numai Vinerea dela Augustin (Agostonfalva) la 7 ore 4 min. dimineta.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineta (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ér de acolo mai departe ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.
- IV. Tr. accel. (peste Arad) la 10 ore 26 min. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la 5 ore 14 min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Orad'a-Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătură cu Tușnad-Ciuc-Szereda).
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 2 ore 55 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.
- III. Tren mixt la 9 ore 15 min. séra.

Dela Brașov la Sinaia**):

Trenul de persoane la 6 ore 40 min. séra.